

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

**“TÜRKİYE’DE İNTERNET SİTELERİNİN ERİŞİMİNİN
ENGELLENMESİ KONUSUNDA FARKLI HUKUK
DİSİPLİNLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRMELER”**

BAŞLIKLİ

RAPOR TANITIM TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

4 Mart 2011

Ceylan Intercontinental Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212.249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Saygıdeğer konuklar, değerli basın mensupları,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, uzun zamandır çeşitli platformlarda tartışılan, özel sektör, kamu ve vatandaşların yakın ilgisine mazhar olan bir konuyu ele almak üzere toplandık. “Türkiye’de İnternet Sitelerinin Erişiminin Engellenmesi Konusunda Farklı Hukuk Disiplinleri Açısından Değerlendirmeler” başlıklı çalışmamızı birazdan sizlerle paylaşacağız.

Hepimizin hayatına derinden nüfuz etmiş olan internet teknolojisi iletişim, haber alma, ticaret ve diğer pek çok alanda müthiş bir hızla değişime yol açtı. Günlük sosyal yaşamdan, ülkelerin ekonomilerine, şirketlerin iş yapma anlayışlarına kadar çok geniş bir yelpazede bu değişimin etkilerini yaşıyoruz. Ne var ki yaklaşık 15 senelik bir mazisi olan bu mecranın bu muazzam gelişimine, başta ülkemizdeki hukuki altyapı olmak üzere, aynı hızla yetişemediğimizi de itiraf etmek durumundayız.

İnternette haber alma, ifade ve iletişim özgürlüğü, bu alandaki hukuki yaptırımlar ve yasal altyapının hızla gelişen teknolojiye uyarlanması meselesi, salt Türkiye’ye özgü bir problem değil elbette... Ancak “internet sansürü” denildiği vakit, dünyada isimleri demokrasiyle anılmayan bazı ülkelerin hemen yanında hatırlanmamız da kabul edilemez bir durum. Bildiğiniz gibi birbirinden çok farklı amaçlara hizmet eden, binlerce web sitesi şu anda kapalı durumda.

İfade özgürlüğünü de kapsayan temel hak ve özgürlükler, Anayasamız ve başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere uluslararası sözleşmelerin öngördüğü şartlar dahilinde sınırlandırılabilir. Yani hak ve özgürlükleri sınırlandırmanın da bazı sınırları, kuralları var. Burada esas olan; bir yandan, bir hak kullanılırken başka kişilerin haklarına zarar verilmemesi, diğer yandan toplumu oluşturan bireylerin yararlarının da zedelenmemesi... Hakkın özüne dokunmamak, çok önemli bir ilke olarak karşımıza çıkıyor. Sınırlamaların demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve herşeyden önce “ölçülü” olması gerekiyor.

2007 tarihli, 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınlar Aracılığıyla İşlenen Suçlara İlişkin Kanun” kapsamında, erişimin engellenmesi kararlarına ilişkin suç unsurları belirlenmekte. Bu ve ilgili diğer mevzuatın uygulamasına bakıldığında, binlerce yayın barındıran sitelerin, tek bir yayındaki suç şüphesi sebebiyle, bütünüyle erişime kapatılabildiğini görüyoruz. Oysa biraz önce vurguladığım ölçülülük ilkesi açısından, bu kararın bir sitenin tamamına değil, sadece konusu suç oluşturduğundan şüphe edilen yayının erişimine engel koymakla sınırlı olması gerekli. Aksi takdirde, tabir yerindeyse ‘kurunun yanında yaşın da yandı’ orantısız ve özgürlüklere aykırı bir uygulamaya maruz kalıyoruz.

Böyle bir ortamda internet sitelerinin erişimine konulan yasakların yarattığı etkiler kişisel hak ve özgürlüklere olduğu kadar ticari hayata da olumsuz yansıyor. Pazarlama, tanıtım ve satış gibi faaliyetlerin kısıtlanması, dijital platformda yürüyen ekonomik faaliyete zarar veriyor.

Öte yandan, erişimi engellenen sitelerin profilinin, çocukların cinsel istismarına yönelik sitelerden, ünlü bilim insanlarının internet sitelerine kadar çeşitlenmesi de bilişim hukukunda gerçekten atılması gereken daha çok adım olduğunu bize düşündürüyor.

Değerli konuklar,

Birazdan yazarlarımızın sizlere ayrıntılı olarak sunacağı raporumuzda, internet sitelerine erişimin engellenmesi konusunu, farklı hukuk disiplinleri çerçevesinde incelemeyi amaçladık. Çalışma, yargı kararlarına dayanak yapılan mevzuatı temel hukuki kurumlara uygunluğu bakımından yorumluyor; bu yorumun yargısal kararlara ne şekilde yansımaları gerektiği hakkında tespit ve değerlendirmelerde bulunuyor.

Mevcut yasal düzenlemeler çerçevesinde, temel hak ve özgürlükler korunarak, suç unsuru taşıyan internet sitelerinin hukuki açıdan ne şekilde değerlendirilebileceği konusuna bir yorum getirmek istedik. Diğer taraftan mevcut mevzuatta birtakım eksiklikler olduğuna ve bunların giderilmesine yönelik yasal değişiklikler için acil harekete geçilmesi gerektiğine de yürekten inanıyoruz.

İnternet sitelerine erişimin engellenmesi bireysel, ekonomik ve sosyal hayatı çok yakından ilgilendirmesine rağmen, ancak kamuoyunun çok dikkatini çeken kararlar vesilesiyle sıcak bir gündem maddesi haline gelebiliyor. Oysa daha önce belirttiğim gibi, kapanan irili ufaklı pek çok site ve ciddi bir mağduriyet söz konusu...

Blogsite/blogger isimli sitenin kapanması, fikri haklar ihlali sonucunda ortaya çıkmış bir durum. Bu tip korsan yayınları veya diğer fikri haklar ihlallerini elbette tasvip etmemiz mümkün değil. Öte yandan bütün sitenin kapatılarak binlerce blog sahibinin ve onları takip eden kişilerin mağdur edilmesi de oldukça uygunsuz bir durum. Bizim raporumuzda da vurgulamak istediğimiz, suç unsuru taşıyan sayfaların münhasıran kapatılması gerektiği, ancak bu cezaların “ölçülülük/oranlılık” ilkesine uygun şekilde verilerek tüm sitenin kapatılmaması gerektiğidir.

Biz; demokratik hukuk devletine yakışır bir biçimde, kişisel hak ve özgürlüklerin gözetilmesinde hassasiyeti elden bırakmadan ve fikri hakların da korunmasına özen göstererek, sorunun adli ve siyasi otoriteler tarafından daha fazla vakit kaybedilmeden çözülmesi gerektiğine inanıyoruz. Bizce, demokratik bir hukuk devletinde bu tablonun sürdürülebilir olmayacağı çok açık. Zor karmaşık konuları çözmek yerine toptan yasaklama dürtüsü Türkiye'nin geçmişinde kalmak zorunda. Kısaca “Yasaklama, çöz” diyoruz.

Çalışmamızın sivil toplum örgütlerinin katkısı olarak değerlendirilmesini umuyoruz. Raporu hazırlayan hukukçulara, hazırlık sürecinde düzenlenen toplantılara katılan akademisyenlere ve işbirliği için TBV'ye teşekkür ediyoruz.